

บทความลงคอลัมน์เฉียบ

ยัติภังค์ ไม่ใช่ ยัติภาค (ตอนจบ)

จากตอนที่แล้วได้แนะนำให้ผู้รู้จักยัติภังค์ (hyphen) และ ยัติภาค (dash) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การใช้งานที่เหมือนกัน คือ ใช้ในความหมายว่า “ถึง” และเราได้รู้หลักเกณฑ์การใช้ยัติภาคกันไปแล้ว ฉบับนี้จะพูดถึงหลักเกณฑ์การใช้ยัติภังค์ ซึ่งมีดังนี้

๑. ใช้เขียนไว้สุดบรรทัดเพื่อต่อพยางค์หรือคำสมาส ซึ่งจำเป็นต้องเขียนแยกบรรทัดกัน เนื่องจากเนื้อที่จำกัด (ภาษาอังกฤษจะเรียกว่า soft hyphen) เช่น คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย มีการประชุมทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องนันทนาการราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถาน

๒. ใช้เขียนแยกพยางค์เพื่อบอกคำเต็มที่ต้องแยกตามฉันทลักษณ์ เช่น

คอยใดมีถ้ำราช-	สีห้ประสงค์
เหมืองมามีบัวหงส์	หากไถล
ต้นไม้พุ่มพัวพง	นกมาก มีนา
สาวหนุ่มตามชูไชร้	เพราะชูชอบตา

๓. ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เวลา อ่านว่า เว-ลา, สีระะ อ่านว่า สี-ระะ, เสมา อ่านว่า เส-มา

๔. ใช้แสดงคำที่ละส่วนหน้าหรือส่วนท้ายหรือทั้งส่วนหน้าและส่วนท้ายของคำไว้ เช่น -กระเจง ใช้เข้ากับคำ กระฉับ เป็น กระฉับกระเจง, ทุคฺย- [ตุคฺยะ-] (แบบ) ว. ที่ ๒, มักใช้นำหน้าศัพท์อื่น เช่น ทุคฺยคฺติ = วัน ๒ คำ, ทุคฺยมาส = เดือนที่ ๒, ทุคฺยวาร = ครั้งที่ ๒, ทุคฺยสุรทิน = วันที่ ๒. (ป.), นาคาวโลก [-คาวะ-] อ่านว่า นา-คา-วะ-โลก

๕. ใช้เขียนแยกกลุ่มตัวเลขตามรหัสที่กำหนดไว้ เช่น ISBN 974-8120-44-9

๖. ใช้กระจายอักษรเพื่อให้เห็นว่าคำนั้นประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์อะไรบ้าง เช่น ก-ร-ร-ม, แ-ป-ล-ก, เ-ห-ม-^๕-อ-น, ก-ล-า-^๖, ว-^๖-น-น-^๖-น-^๖

นอกจากนี้ ยังใช้ในการอ้างถึงสระ เพื่อให้มองเห็นการวางตำแหน่งของสระ โดยสมมติให้ยัติภังค์เป็นพยัญชนะใดๆ และอ่านเหมือนมี อ เป็นพยัญชนะต้น เช่น -ะ -า -ิ -ี -ึ -ุ -ู -เ -เ -แ -แ และในทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ยังสามารถใช้แทนการลบ หรือจำนวนติดลบ เช่น $3 - 7 = -4$, อุณหภูมิ -32 องศาเซลเซียส

จากชื่อเรียกไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ และหลักเกณฑ์ในการใช้งานที่กล่าวมาข้างต้น ก็พอจะสรุปได้ว่า ยัติภังค์ ไม่ใช่ ยัติภาค

อาจารย์จักรกฤษ กิตตินภากุล

ผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยภาคกลาง